

складовими. Рівень навчальної компетентності вимірюється та оцінюється здібністю учня набувати нові знання, використовувати їх в навчальній і практичній діяльності. За сенсом практичні роботи окреслюють учням матеріал для вивчення, формування і засвоєння географічних понять, методів і навичок через діяльність за створенням і дослідженням географічних об'єктів, процесів і явищ. Іншими словами під час виконання практичної роботи перед вчителем географії постає завдання підбору практичних завдань, які б забезпечили реалізацію різних видів діяльності в опануванні учнями географічною термінологією, законами та знаннями.

Навчальна практична робота дає можливість поєднувати теоретичну і прикладну діяльність, для успішного формування у школярів географічної картини світу через вироблення умінь і навичок практично застосовувати сформовані географічні поняття, користуватися різними джерелами географічної інформації, самостійно шукати, аналізувати і застосовувати їх.

ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ГІМНАЗІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ З БІОЛОГІЇ І ХІМІЇ

Реєстраційний номер: 0122U000468

Роки виконання: 2022 – 2024 рр.

Назва пріоритетного напрямку: Педагогіка і психологія освітнього процесу.

Керівник наукового дослідження: Т. В. Коршевнюк, кандидат пед. наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Найістотніші наукові результати проведеного дослідження

*Т. В. Коршевнюк,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник
відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

- На основі аналізу стану розробленості проблеми формування природничо-наукової компетентності у теорії і практиці навчання біології і хімії учнів ЗЗСО 2-го рівня в умовах реалізації концепції НУШ виявлено суперечності у понятійно-категорійному апараті проблеми дослідження, зокрема у трактуванні поняття природничо-наукової компетентності як інтегральної щодо навчальних предметів природничої освітньої галузі, з'ясовано методичні утруднення вчителів у формуванні, контролі й оцінюванні природничо-наукової компетентності здобувачів базової середньої освіти; *способом розв'язання* цієї проблеми обрано теоретичне обґрунтування й розроблення дидактичної моделі й на її основі – методики формування природничо-наукової компетентності у процесі навчання біології і хімії в закладах загальної середньої освіти 2-го рівня (7-9 класи);

- *уточнено* понятійно-категорійний апарат наукового дослідження, що включає трактування дефініції «природничо-наукова компетентність учнів гімназії», «освітній процес з біології й хімії в умовах реалізації концепції НУШ», «компетентнісно орієнтований проект»;
- *вперше обґрунтовано й розроблено* наукові засади і дидактичну модель формування природничо-наукової компетентності учнів гімназії у процесі навчання біології і хімії;
- *розроблено* структуру програм із хімії та інтегрованого компетентнісно-орієнтованого курсу «Природничі науки», 7-9 класи; *сформульовано* очікувані результати навчання за програмою;
- *розроблено* актуальні методичні матеріали з проблем безпеки життєдіяльності в умовах воєнного стану в контексті упровадження реформи НУШ.

Теоретичне обґрунтування дидактичної моделі формування природничо-наукової компетентності учнів 7-9 класів в освітньому процесі з біології і хімії

*Т.В. Коршевнюк,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник
відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

На основі вивчення практики навчання біології і хімії учнів ЗЗСО 2-го рівня, аналізу нормативно-правового й навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з біології і хімії учнівства гімназії, узагальнення наукових ідей вітчизняних і зарубіжних дослідників щодо формування природничо-наукової компетентності й сучасних трендів шкільної природничої освіти розроблено та обґрунтовано конструкт дидактичної моделі формування природничо-наукової компетентності учнів 7-9 класів в освітньому процесі з біології і хімії. До його складу увійшли: концептуальний, змістовий, процесуальний, результативний блоки.

Концептуальний блок відображує соціальне замовлення, державні вимоги до рівня природничої освіти учнівства. Його методологічне підґрунтя становлять єдність компетентнісного, особистісно-діяльнісного й інтегративного підходів. Теоретичними засадами є нормативна база й дидактичні принципи навчання та оцінювання його результатів.

Змістовий блок охоплює навчальний матеріал, в якому виділяємо інваріанту й варіативну частини. Інваріантна частина змісту є спільною для навчальних предметів біології і хімії, варіативна частина має відмінності для кожного з цих предметів.

Процесуальний блок пов'язаний із спільною діяльністю учителя й учнів, що орієнтована на досягнення результату – сформованості природничо-наукової